

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

X kadencja

Zapis stenograficzny

z posiedzenia
Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji (84.)

7 kwietnia 2021 r.

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, w celu poprawy bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych (cd.) (P9-16/19).
2. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych, w celu wzmocnienia praw członków spółdzielni oraz zaostrzenia przepisów karnych w art. 273 tej ustawy (cd.) (P9-29/19).
3. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w celu opracowania projektu ustawy regulującej problematykę reprivatyzacji nieruchomości (P10-26/19).
4. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w celu zmiany zasad obliczania emerytury, w przypadku gdy wniosek o jej przyznanie został złożony w czerwcu danego roku (cd.) (P10-12/19).
5. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 523 §1a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, w celu usunięcia możliwości wniesienia kasacji przez Prokuratora Generalnego ze względu na orzeczenie przez sąd niewspółmierności kary (cd.) (P10-30/19).
6. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego, w celu objęcia zasłużonych honorowych dawców krwi i szpiku kostnego ulgą w transporcie publicznym (cd.) (P10-34/19).
7. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego, w celu umieszczenia Honorowych Dawców Krwi – Zasłużonych dla Zdrowia Narodu w katalogu osób uprawnionych do ulgi w transporcie publicznym kolejowym (cd.) (P10-38/20).
8. Rozpatrzenie petycji dotyczącej zmiany ustawy z dnia 16 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego, w zakresie: uchylenia art. 50528-50539 o elektronicznym postępowaniu upominawczym; zmiany art. 129 §2 dla umożliwienia poświadczania dokumentów za zgodność z oryginałem przez adwokata, radcę prawnego, rzeczownika patentowego lub radcę Prokuraturii Generalnej, który nie występuje jako pełnomocnik strony postępowania; wprowadzenia zakazu przesłuchiwania pełnomocników stron postępowania w charakterze świadka (cd.) (P10-09/20).
9. Podjęcie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany niektórych ustaw w związku z objęciem prawem do zasiłku pogrzebowego nowej grupy uprawnionych.
10. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 80 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w celu podwyższenia wysokości zasiłku pogrzebowego (cd.) (P10-34/20).

(Początek posiedzenia o godzinie 12 minut 00)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący
Aleksander Pociąg)

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIĄG

Witam szanownych państwa.

Otwieram osiemdziesiąte czwarte posiedzenie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji.

Nie widzę żadnych osób, które mogłyby wykonywać zawód lobbysty.

Chciałbym wiedzieć, czy wszyscy senatorowie, którzy chcieli wziąć udział w posiedzeniu komisji, zostali już podłączeni. Tak.

Czy mamy kworum?

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: Tak.)

Dziękuję bardzo.

Przypominam państwu senatorom pracującym zdalnie o tym, iż mogą, włączając mikrofon i zgłaszając się do głosu albo przez czat w aplikacji, prosić o zabranie głosu. Przed zabraniem głosu, jeżeli zostanie udzielony, bardzo proszę o włączanie mikrofonów, a po skończonej wypowiedzi proszę pamiętać o ich wyłączeniu.

Jeżeli państwo będziecie chcieli zgłaszać poprawki, to na podany wcześniej adres e-mailowy.

W dniu dzisiejszym mamy 10 punktów w porządku obrad.

Bardzo proszę, witam wszystkich państwa z Biura Analiz, Dokumentacji i Korespondencji. Wiem, że z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej bierze udział w posiedzeniu naczelnik Wydziału do spraw Emerytur i Rent z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, pan Zbigniew Wasiak, którego również witamy serdecznie.

Bardzo proszę osobę z Działu Petycji i Korespondencji o krótkie przedstawienie pierwszej petycji.

GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MARZENA KRYSIAK

Dzień dobry.

Marzena Krysiak, Dział Petycji i Korespondencji.

Petycja została wniesiona w ubiegłej kadencji, 15 kwietnia 2019 r. Jest to petycja indywidualna i dotyczy propozycji zmiany art. 26 ust. 1 ustawy – Prawo o ruchu drogowym. Autor petycji postuluje, aby zobowiązać kierującego pojazdem do ustąpienia pierwszeństwa nie tylko pieszemu, który znajduje się na przejściu dla pieszych, ale również pieszemu, który zbliża się do takiego przejścia. W uzasadnieniu do petycji autor powołuje się na zatrważające statystyki dotyczące śmiertelnych wypadków, gdzie poszkodowanymi są często dzieci, matki z dziećmi lub osoby starsze. Ponadto autor wskazuje na rozwiązania prawne, które funkcjonują w innych krajach europejskich, wymienia tu m.in. Norwegię, Francję, Szwajcarię, Niemcy, Holandię itd., gdzie obowiązujące przepisy zapewniają ochronę osobom, które zbliżają się do przejścia dla pieszych i sygnalizują chęć przejścia przez to przejście dla pieszych. Autor petycji uważa, że wprowadzenie tej zmiany wpłynie na poprawę bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych.

Należy przypomnieć, że komisja zajmowała się tym tematem, tą petycją 17 lipca 2019 r. Dyskutowała nad tą petycją i państwo senatorowie

podjęli decyzję o kontynuowaniu prac nad petycją.

Dodatkowo trzeba zwrócić uwagę i to jest zawarte w informacji o petycji, że problemem wniesionym przez autora petycji zainteresował się również rzecznik praw obywatelskich, który w 2019 r. wystąpił do ministra infrastruktury z prośbą o rozważenie zasadności zmiany zasad ruchu drogowego w celu przyznania pierwszeństwa pieszym, którzy oczekują na przejście przez jezdnię lub wkraczają na przejście dla pieszych.

Ponadto petycja o tej samej treści wpłynęła też do sejmowej Komisji do Spraw Petycji, to było też w 2019 r. Komisja zdecydowała się wystosować dezyderat do prezesa Rady Ministrów, w którym zaapelowała o uporządkowanie przepisów w tym zakresie.

I jeszcze jedna sprawa. 22 listopada 2019 r. do Sejmu wpłynął poselski projekt ustawy, który dotyczył problemu właśnie bezpieczeństwa pieszych na przejściu dla pieszych. Prace nad tym projektem trwały, a zakończyły się w roku bieżącym, w lutym. I teraz zgodnie z zapisami tego nowego projektu od 1 czerwca 2021 r. pieszy, który znajduje się na przejściu, będzie miał pierwszeństwo przed każdym pojazdem, a pieszy dopiero na nie wchodzący – pierwszeństwo przed każdym pojazdem z wyjątkiem tramwaju. Jednocześnie ustawodawca zobowiązał kierującego pojazdem... kierujący pojazdem jest zobowiązany, zbliżając się do przejścia dla pieszych, zachować szczególną ostrożność i zmniejszyć prędkość tak, by nie narazić pieszych.

Dodatkowo trzeba jeszcze wspomnieć, że ta nowelizacja wprowadza także zakaz używania telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych, które utrudniają prawidłową percepcję i to dotyczy zarówno pieszych, którzy znajdują się na przejściu dla pieszych, jak i pieszych, którzy wchodzą na to przejście.

Konkludując, należy zauważyć, że postulat petycji został wyczerpany w ustawie w znowelizowanej ustawie – Prawo o ruchu drogowym i właśnie te przepisy, o które wnioskował autor petycji, będą obowiązywały od 1 czerwca br. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

I to ta ostatnia informacja jest chyba najważniejsza z tego wszystkiego.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos?

Pan senator Mamątow.

SENATOR
ROBERT MAMAŁTOW

Tak jak pani powiedziała, petycja ta została skonsumowana w całości w tej ustawie, którą w Senacie już uchwaliliśmy, tak że wnoszę o niepodjęcie prac nad tą petycją.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Tak jest. Tak jak mamy to w zwyczaju, jeżeli coś zostało już rozwiązane, to nie kontynuujemy prac nad petycją.

Kto z państwa senatorów jest za wnioskiem senatora Mamątowa?

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: 4 osoby stacjonarnie.)

Kto jest przeciw?

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: Nie ma głosów przeciw.)

Kto się wstrzymał?

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: Nikt się nie wstrzymał.)

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: Czy już kończymy głosowanie?)

Tak, tak, zamykam głosowanie.

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: 6 osób, jednogłośnie.)

Po podliczeniu głosów na sali i zdalnych informuję, że wniosek o niekontynuowanie prac nad tą petycją został podjęty jednogłośnie. Dziękuję bardzo.

Teraz przechodzimy do punktu drugiego.

Ja miałbym taką prośbę do państwa z Biura Analiz, Dokumentacji i Korespondencji z działu petycji. Jeżeli na koniec konkluzja jest taka, iż coś zostało już załatwione, rozstrzygnięte, to na przyszłość bardzo bym prosił omawiać krótko,

bo wiadomo, że wtedy podejmiemy taką a nie inną decyzję.

Bardzo proszę.

GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
JOANNA LEŚNIAREK

Dziękuję.

Joanna Leśniarek, Biuro Analiz i Korespondencji.

Jest to petycja indywidualna, złożona przez pana Kacpra Płażyńskiego. Autor petycji wnosi o podjęcie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmian w ustawie o spółdzielniach mieszkaniowych. Jest to 5 następujących propozycji.

W art. 8³ ust. 1¹ ustawy autor wnosi o ograniczenie katalogu osób mogących zostać pełnomocnikami członków spółdzielni na walnym zgromadzeniu poprzez zawężenie tego katalogu do małżonków, wstępnych, zstępnych oraz innych członków spółdzielni mieszkaniowej.

Druga propozycja. W art. 8³ ust. 6 autor proponuje wprowadzenie obowiązku informowania o walnym zgromadzeniu lub jego części na głównej stronie internetowej spółdzielni mieszkaniowej pogrubioną czcionką, wielkości minimum 14 punktów.

W art. 27³ ustawy autor wnosi o uzupełnienie katalogu czynów podlegających karze o czyn polegający na niewłaściwym poinformowaniu członków spółdzielni o zwołaniu walnego zgromadzenia lub jego części.

Czwarta propozycja. W art. 27³ ustawy, który reguluje kwestię kar, autor proponuje wprowadzenie kary ograniczenia wolności. W aktualnym brzmieniu przepis stanowi: „Kto, będąc członkiem zarządu spółdzielni mieszkaniowej, pełnomocnikiem albo likwidatorem, wbrew obowiązkowi dopuszcza do tego, że spółdzielnia: nie udostępnia członkowi spółdzielni mieszkaniowej odpisów oraz kopii dokumentów, o których mowa w art. 81; nie rozlicza kosztów budowy lokalu w terminach, o których mowa w art. 10 ust. 3 albo art. 18 ust. 4 – podlega karze grzywny”.

I ostatnia propozycja. Autor proponuje dodanie do ustawy art. 27³a obejmującego

wprowadzenie obligatoryjnego zakazu piastowania jakichkolwiek funkcji zarządczych i nadzorczych w spółdzielniach przez osoby skazane prawomocnym wyrokiem na mocy art. 27³ ustawy. Autor petycji sformułował je też w wyniku wykonywania mandatu radnego miasta Gdańsk.

7 sierpnia 2019 r. Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji rozpatrzyła petycję oraz przeprowadziła dyskusję nad jej postulatami. W głosowaniu senatorowie postanowili kontynuować prace nad petycją i zwrócić się do Ministerstwa – wówczas – Inwestycji i Rozwoju oraz Ministerstwa Sprawiedliwości o wyrażenie opinii w przedmiocie petycji w związku z ewentualną realizacją postulatów petycji.

Pismem z dnia 12 września 2019 r. minister inwestycji i rozwoju ustosunkował się do postulatów petycji. Jeśli chodzi o propozycję wprowadzenia ustawowego ograniczenia kręgu osób mogących zostać pełnomocnikami na walnym zgromadzeniu, to sekretarz stanu zauważył potrzebę rozważenia, czy zaproponowane rozwiązanie nie jest rozwiązaniem zbyt daleko idącym i nie spowoduje ograniczenia możliwości uczestniczenia w walnym zgromadzeniu przez osoby samotne, które z różnych przyczyn faktycznych nie są w stanie osobiście uczestniczyć w walnym zgromadzeniu.

Wobec drugiej propozycji, polegającej na wprowadzeniu obowiązku informowania o walnym zgromadzeniu lub jego części na głównej stronie internetowej spółdzielni mieszkaniowej pogrubioną czcionką o wielkości minimum 14 punktów, sekretarz stanu wskazał, że prawo do informacji dotyczących wszelkich spraw związanych z walnym zgromadzeniem, powinno być realizowane szeroko, do czego niewątpliwie przyczynia się proponowana zmiana. Dlatego pozytywnie należy ocenić propozycję wprowadzenia obowiązku zamieszczenia na głównej stronie internetowej spółdzielni mieszkaniowej informacji o walnym zgromadzeniu. Budzi jednak wątpliwości propozycja określenia w ustawie wymogów co do wielkości czcionki użytej do zamieszczenia informacji o walnym zgromadzeniu. Takie rozwiązanie jest zbyt szczegółowe i może zostać uznane za niezgodne z zasadami prawidłowej legislacji.

W odniesieniu do trzeciej propozycji, polegającej na uzupełnieniu katalogu czynów podlegających karze o czyn niewłaściwego

poinformowania członków spółdzielni mieszkaniowej o zwołaniu walnego zgromadzenia lub jego części, podkreślono, że przepisy ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych pozostawiają pełną swobodę odnośnie do sposobu zawiadamiania o walnym zgromadzeniu, a zatem kwestia ta może być doprecyzowana w statucie. Natomiast znamiona czynu zabronionego winny być określone w sposób precyzyjny, tak aby nie było wątpliwości, jakie zachowanie stanowi podstawę odpowiedzialności karnej. Wydaje się, iż zidentyfikowanie konkretnego zawiadomienia jako dokonanego w niewłaściwy sposób byłoby trudne, biorąc pod uwagę, iż ustawa nie narzuca właściwego trybu. Wobec powyższego wątpliwości może budzić penalizowanie czynu polegającego na niewłaściwym zawiadomieniu w sytuacji, gdy ustawa pozostawia pewną dowolność w tym zakresie.

Opiniując propozycję zaostrzenia przewidzianej sankcji karnej i wprowadzenia możliwości zastosowania ograniczenia wolności, wskazano, że kwestia dotkliwości sankcji karnej przewidzianej w art. 27³ była przedmiotem skargi konstytucyjnej w 2014 r. W skardze podniesiono, że zawarte w zaskarżonej normie znamiona czynu zabronionego są nieprecyzyjne. Trybunał Konstytucyjny mocą postanowienia odmówił nadania biegu skardze, jednak w uzasadnieniu tego postanowienia Trybunał wskazał, że istnieje uzasadnienie dla odpowiedzialności karnej członków zarządu określonych w tym przepisie. Sankcja karna powinna mieć zastosowanie tam, gdzie prywatnoprawne następstwa bezprawia są niewystarczające do tego, by zapobiec ponownemu dopuszczeniu naruszenia prawa.

W związku z ostatnim postulatem, polegającym na wprowadzeniu obligatoryjnego zakazu piastowania jakichkolwiek funkcji zarządczych i nadzorczych w spółdzielniach mieszkaniowych przez osoby skazane prawomocnym wyrokiem za czyn określony w art. 27³ ustawy, sekretarz stanu wskazał, że rozważenia wymaga zasadność wprowadzenia zakazu pełnienia funkcji zarządczych i nadzorczych w spółdzielniach mieszkaniowych z uwagi na skazanie na popełnione wykroczenie. Rozwiązanie takie mogłoby zostać uznane za nazbyt ingerujące w działalność podmiotu prawa prywatnego, jakim jest spółdzielnia mieszkaniowa. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.
Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos w tej sprawie?
Pan senator Mamątow.
Bardzo proszę.

**SENATOR
ROBERT MAMAŁTOW**

Dziękuję bardzo.
Panie Przewodniczący, dobrze pamiętamy, ci z nas, którzy byli w poprzedniej kadencji, że myśmy to rozpatrywali i jednogłośnie podjęliśmy decyzję o dalszej pracy nad tą petycją. Ja dzisiaj chciałbym to podtrzymać. Oczywiście można by tu rozważać poszczególne artykuły, które są proponowane do zmiany czy do wprowadzenia, ale ogólnie powinniśmy podjąć prace nad tą petycją.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Bardzo dziękuję.
Czy ktoś jeszcze z państwa senatorów?
A, przepraszam bardzo, przepraszam, nasze Biuro Legislacyjne...
Bardzo proszę.

**GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
ALDONA FIGURA**

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!
Ja chciałabym tylko zwrócić na pewną rzecz uwagę, bo być może państwa senatorów to zainteresuje. Nie wiem, czy jest przedstawiciel ministerstwa odpowiedzialnego w tym zakresie...

(Przewodniczący Aleksander Pocij: Nie ma.)
Otóż w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Rady Ministrów i Kancelarii Prezesa Rady Ministrów pod numerem UB2 w wykazie prac legislacyjnych jest projekt ustawy. To jest projekt ustawy o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, ustawy – Prawo spółdzielcze oraz ustawy o własności lokali.

W informacji dotyczącej tego projektu są zmiany, które w części pokrywają się z wnioskami petycji. No, oczywiście wyjaśnienia wymaga, jak głęboki jest ten... Z informacji wynika, że projekt jest dosyć szeroki i obejmuje kwestie związane nie tylko z wnioskami zawartymi w petycji, lecz również np. z kwestiami dotyczącymi ostatnich wyroków Trybunału Konstytucyjnego, już po nowelizacji, z ostatniej nowelizacji ustawy. W związku z tym... No, taka informacja. Co do zakresu zaś, to niestety nie mogę tego dokładnie przedstawić. Informuję tylko, że jest taka inicjatywa i ona ma podany termin realizacji, a jest to trzeci, czwarty kwartał 2021 r. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.
Pan senator Mamątow.

**SENATOR
ROBERT MAMAŁTOW**

Dziękuję bardzo.
Oczywiście, ja myślę, że w pierwszym rzędzie powinniśmy wystąpić właśnie z pismem do ministra infrastruktury, żeby ocenił tę petycję, z pytaniem, czy ten projekt, który jest w tej chwili rozpatrywany w rządzie, konsumuje tę petycję. Chodzi o to, żeby minister nam to ocenił, żeby dał nam swoją opinię. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Zanim podejmiemy decyzję, chciałbym, żeby państwo senatorowie wzięli pod uwagę, oprócz tego, co powiedziała pani legislator, również to, że osoba, która napisała i wniosła tę petycję, czyli pan Kacper Płażyński, jest w tej chwili posłem. O tyle zgadzam się z panem senatorem Mamątowem, że wtedy podjęliśmy tę decyzję pozytywną, ale od tamtej pory sytuacja bardzo mocno się zmieniła. Po pierwsze, autor tej petycji jest posłem, czyli właściwie mógłby sam taką inicjatywę wnieść, taką inicjatywę poselską rozpocząć, a po drugie, no, prace nad tą petycją zostały rozpoczęte.

Mam pytanie do pana senatora Mamątowa. Czy w takiej sytuacji... czy warto, żebyśmy rozpoczęli te działania?

**SENATOR
ROBERT MAMAŁTOW**

Może nieprecyzyjnie się wyraziłem. Mnie chodzi o to... chciałbym zapoznać się z opinią Ministerstwa Infrastruktury, z oceną tej petycji, co nie znaczy, że my nad tą petycją podejmiemy prace, bo może ich nie podejmiemy.

(Przewodniczący Aleksander Pocięj: Zgoda.)

Ja powiedziałem źle na początku, że jestem za podjęciem prac. Nie. Mnie chodzi o to, żeby dzisiaj nie podejmować jeszcze decyzji, tylko wystąpić z pismem do Ministerstwa Infrastruktury.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Zgoda. Jeżeli nie...
(Senator Joanna Sekuła: Czy ja mogę?)
Tak, bardzo proszę, Pani Senator, tak.

**SENATOR
JOANNA SEKUŁA**

Ja bym chciała jeszcze sprawozdawcę z Biura Legislacyjnego zapytać: czy w Sejmie zostały podjęte prace nad tą petycją? Czy ona trafiła również do Sejmu?

**GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
ALDONA FIGURA**

Nie.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Szanowni Państwo, jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, to przyjmę, iż nasza komisja zgadza się z wnioskiem senatora Mamątowa, aby zwrócić się z pismem do ministerstwa o wyrażenie

opinii w zakresie tego, na ile projekt jest zbieżny i w jakim stopniu pokrywa wnioski tej petycji oraz czy ministerstwo widzi potrzebę, abyśmy prowadzili prace nad tą petycją.

(*Senator Robert Mamałow: Ja myślę, że trzeba...*)

(*Starszy sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: Mikrofon, Panie Senatorze.*)

**SENATOR
ROBERT MAMAŁÓW**

...też wystąpić do ministra sprawiedliwości, bo tutaj te paragrafy są takie penalizujące. Tak że...

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Zgoda. Dobrze. Oczywiście.

Nie widzę głosów sprzeciwu, w związku z tym uznaję, że rozstrzygamy, iż przerywamy prace nad tą petycją celem wysłania pism do 2 ministerstw. Dziękuję bardzo.

Przechodzimy teraz do punktu trzeciego. Bardzo proszę o scharakteryzowanie tej petycji.

**SPECJALISTA W DZIALE PETYCJI
I KORESPONDENCJI W BIURZE ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
ARKADIUSZ WASZKIEWICZ**

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!
Arkadiusz Waszkiewicz, Biuro Analiz, Dokumentacji i Korespondencji.

Przedmiotowa petycja została wniesiona przez podmiot indywidualny, osobę fizyczną. Intencją wnoszącego petycję było podjęcie inicjatywy ustawodawczej w celu opracowania kompleksowego projektu regulującego problematykę reprivatyzacji nieruchomości. Zdaniem autora Polska jest jedynym krajem w Europie Środkowo-Wschodniej, która kompleksowo nie uregulowała kwestii reprivatyzacji nieruchomości. Wnoszący petycję stawia bardzo konkretne postulaty, które powinny stanowić elementy nowego aktu prawnego, mianowicie: obowiązek

udowodnienia prawa do nieruchomości, dokonanie wyceny nieruchomości przez rzeczoznawcę na koszt wnioskodawcy, konieczność złożenia wniosku o zwrot lub odszkodowanie, określenie kwoty odszkodowania w odniesieniu do wartości nieruchomości pomiędzy 20 a 35% jej wartości. Celem sfinansowania reprivatyzacji autor postuluje emisję bonów reprivatyzacyjnych przez rząd przeznaczonych na wypłatę odszkodowań, a następnie wprowadzenie ich na giełdę papierów wartościowych. Zdaniem wnoszącego bony powinny być oprocentowane z prawem do wykupu po mniej więcej 20 latach. W przypadku zwrotu nieruchomości – brak odszkodowania za utratę pożytków oraz niemożność żądania kosztów remontu przez właściwy podmiot.

Problematyka nacjonalizacji mienia, a następnie jej reprivatyzacji wynikała z szeregu działań, które miały miejsce w powojennej rzeczywistości. Do najważniejszych należą dekrety podejmowane przez Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego, Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej czy późniejsze uprawnione organy Rzeczypospolitej Polskiej i Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Do najważniejszych należą: reforma rolna, dekret o przejściu niektórych lasów na własność Skarbu Państwa, dekret o własności użytkowania gruntów na obszarze miasta stołecznego Warszawy, dekret o przejściu niektórych nieruchomości ziemskich na cele reformy rolnej oraz o ustroju rolnym i osadnictwie na obszarze ziem odzyskanych i byłego Wolnego Miasta Gdańska. Jak wynika z zakresu i skali wspomnianych aktów normatywnych, kwestia własności znacjonalizowanych nieruchomości nie dotyczy wyłącznie jednego miasta, które w wyniku różnego splotu zdarzeń stało się głównym tematem medialnym, lecz w zasadzie dotyczy całego kraju.

Na marginesie należy zauważyć, że obecnie ok. 2/3 gruntów w przedwojennych granicach miasta stołecznego objęte jest już ujawnionymi lub potencjalnymi roszczeniami. Z kolei jak wynika z Białej księgi reprivatyzacji warszawskiej – stan na rok 2016 – dokonano złożenia łącznie ponad 7 tysięcy wniosków reprivatyzacyjnych oraz dokonano ponad 4 tysięcy zwrotów. Ustawowe uregulowanie omawianej kwestii było wielokrotnie podejmowane po transformacji ustrojowej w 1989 r. W Ministerstwie Skarbu Państwa od 1990 r. prowadzone były prace nad projektami prawnej regulacji, co było bliskie

rozwiązania w 2001 r. w związku z uchwaleniem 26 stycznia 2001 r. ustawy o reprivatyzacji. Została ona jednak zawetowana przez ówczesnego prezydenta. Kolejna tego typu próba miała miejsce w roku 2008 w postaci projektu ustawy o zadośćuczynieniu z tytułu krzywd doznanych w wyniku procesów nacjonalizacji w latach 1944–1962, która również zakończyła się niepowodzeniem.

25 czerwca 2015 r. Sejm uchwalił ustawę o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, nazywaną małą ustawą reprivatyzacyjną. W wyniku złożenia wniosku do Trybunału Konstytucyjnego i wydania przez Trybunał wyroku ustawa weszła w życie dopiero 17 września 2016 r. Na jej mocy zakazano ustanawiania kuratorów osobom, co do których zachodzą przesłanki do uznania ich za zmarłych. Zwiększono liczbę przesłanek umożliwiających odmowę zwrotu, np. jeżeli budynek czy działka służą celom publicznym, nieruchomość została sprzedana lub oddana w użytkowanie wieczyste osobie trzeciej. Ustawa umożliwiła także tzw. wybudzenie śpiochów, czyli wygaszanie roszczeń do nieruchomości, do których złożono wnioski w latach czterdziestych i pięćdziesiątych, lecz wobec których dawni właściciele i ich następcy prawni nie podejmowali czynności prawnych.

14 sierpnia 2020 r. Sejm uchwalił nowelizującą ustawę o komisji weryfikacyjnej oraz ustawę o gospodarce nieruchomościami, która wprowadza m.in. zakaz reprivatyzacji nieruchomości zamieszkałej przez lokatorów. Ustawa weszła w życie 20 października 2020 r. za wyjątkiem niektórych artykułów, które weszły w życie 5 listopada 2020 r.

Problematyka reprivatyzacji kilkakrotnie stawała się przedmiotem petycji. Podczas VII kadencji Senatu Wysoka Komisja rozpatrzyła petycję indywidualną i zbiorową wniesioną przez Polskie Towarzystwo Ziemiańskie w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dającej podstawę do zwrotu nieruchomości przejętych przez dekret z 1944 r. Komisja po przeanalizowaniu informacji, które otrzymała z Ministerstwa Skarbu Państwa, Prokuraturii Generalnej oraz Towarzystwa Ziemiańskiego postanowiła pozostawić petycję bez dalszych działań. W VIII kadencji komisja również podejmowała prace nad petycją, które zakończyły się decyzją o niepodjęciu dalszych nad nią prac. W IX kadencji

Senatu komisja rozpatrzyła petycję Pg-72/18, decydując o niepodjęciu prac nad petycją w związku z informacją przedstawioną przez Ministerstwo Sprawiedliwości dotyczącą stanu prac nad projektem ustawy o zrehabilitowaniu niektórych krzywd wyrządzonych osobom fizycznym wskutek przejęcia nieruchomości przez władze komunistyczne od 1944 r. Przedmiotowy projekt nie doczekał się zrealizowania w formie ustawy.

Z przedstawionego materiału wynika, że problem reprivatyzacji w miarę kompleksowo został rozwiązany w odniesieniu do nieruchomości położonych w mieście stołecznym. Dochodzenie roszczeń w zakresie pozostałej części kraju odbywa się na gruncie postępowania sądowego lub sądowo-administracyjnego, zgodnie z brzmieniem art. 156 §1 pkt 2 Kodeksu postępowania administracyjnego. Organ administracji publicznej stwierdza nieważność decyzji wydanej bez podstawy prawnej lub z rażącym jego naruszeniem. Na drodze sądowej zaś na podstawie art. 189 Kodeksu postępowania cywilnego powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Ponadto osoby mające roszczenia reprivatyzacyjne mogą wnieść powództwo windykacyjne z art. 222 kodeksu cywilnego oraz o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z państwa senatorów ma wnioski w tym zakresie?

(*Senator Michał Seweryński*: Ja się zgłaszam, Panie Przewodniczący.)

Pan senator Seweryński, a następnie...

Pan senator Seweryński. Bardzo proszę.

**SENATOR
MICHAŁ SEWERYŃSKI**

Mnie się wydaje, że sprawa jest niezwykle złożona i trudna, biorąc pod uwagę dotychczasowe działania o charakterze reprivatyzacyjnym.

Trzeba by się upewnić, poprzez odpowiednie konsultacje w rządzie, czy ta proponowana w petycji zmiana nie jest już właściwie pokryta tymi aktami prawnymi, które istnieją, tak żebyśmy nie dokładali jakiejś nowej cząstkowej ustawy do tego, co już jest.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.
Pani senator.

SENATOR
JOANNA SEKUŁA

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!
Z racji tego, że już któryś kolejny raz pojawia się petycja w tej sprawie... Z mojego punktu widzenia... Chcę zaproponować, żebyśmy podjęli prace nad tym tematem. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.
Czy ktoś jeszcze z państwa senatorów?
Czy mamy jakieś zgłoszenia?

(Starszy sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: Nie, nie ma.)

Ja chciałbym jeszcze przypomnieć, że Senat VIII kadencji częściowo wziął w ochronę i próbował chociaż częściowo uregulować takie najważniejsze problemy poprzez poddanie tych procesów, które wymykały się spod kontroli i rzeczywiście były bardzo często w sposób dziki przeprowadzane... Próbował doprowadzić – i doprowadził – do tego, aby przynajmniej te umowy, w których handlowano roszczeniami, musiały być zawarte przed notariuszem. Przypominam, że również uregulował kwestie kuratorów dla tych osób, które musiałyby mieć często po 130 lat. I te uregulowania... Również udzielenie możliwości prawa pierwokupu dla miasta stołecznego Warszawy wtedy, kiedy handlowano obiektami wrażliwymi społecznie, jak szkoły, szpitale. To zostało w jakimś stopniu uregulowane.

Ja bym może... Zanim rozpoczęlibyśmy działania w tym zakresie i zanim mielibyśmy podjąć taką decyzję, to ja bym jednak skontaktował się w tym zakresie, właśnie z uwagi na zakres, o czym mówił pan senator Seweryński, na zakres tych proponowanych zmian, wagę problemu... Chciałbym przed podjęciem decyzji skontaktować się z Komisją do spraw usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich oraz z Ministerstwem Sprawiedliwości. Myślę, że byłoby sensowne przy tak poważnym temacie taką korespondencję jednak wymienić.

Czy pani senator zgadza się na taką propozycję? Czy pani senator chce głosować w tej chwili nad swoim wnioskiem?

SENATOR
JOANNA SEKUŁA

Zgadzam się, Panie Przewodniczący.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.
Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu ze strony senatorów pracujących zdalnie, to proponuję, abyśmy przyjęli tę moją propozycję.

Nie widzę sprzeciwu. W związku z tym ustaliliśmy tak jak w mojej propozycji.

Bardzo proszę, w tej chwili przechodzimy do punktu czwartego.

GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
GABRIELA KOPANIA

Dzień dobry.
Gabriela Kopania, Dział Petycji i Korespondencji.

Jest to petycja indywidualna wniesiona przez osobę fizyczną w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Autor petycji postuluje

zmiany art. 24a oraz art. 25 ust. 3 ustawy emerytalnej w celu zmiany zasad ustalania wysokości emerytury dla osób, które składają wniosek o jej przyznanie w czerwcu danego roku. Zróżnicowanie zasad ustalania wysokości emerytury związane jest ze sposobem waloryzacji składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego, które stanowią podstawę obliczenia świadczenia. Autor petycji postuluje wprowadzenie zmiany w taki sposób, aby waloryzację roczną przeprowadzać od 1 lipca, gdyż wskaźniki waloryzacji za pierwszy kwartał od wielu lat są wyższe od wskaźnika waloryzacji rocznej, który stosuje się przy ustalaniu emerytury w czerwcu danego roku.

12 marca 2020 r. Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji rozpatrzyła petycję i zdecydowała o kontynuowaniu prac. Komisja wystąpiła do Biura Legislacyjnego o podjęcie działań zmierzających do przygotowania wstępnego projektu ustawy realizującej postulat petycji. Komisja postanowiła również wystąpić do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej o wyrażenie opinii o petycji. Projekt ustawy znajduje się w materiałach dostarczonych państwu senatorom.

Wpłynęła również opinia Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, z tym że jest ona sprzed roku, bo jest z datą 30 kwietnia 2020 r. Ministerstwo podkreśla, że problem jest przedmiotem wnikliwych analiz. Obowiązujący obecnie mechanizm waloryzacyjny uwzględnia zarówno zmianę poziomu inflacji, jak i reaguje na dynamikę wzrostu wpływu składek do ZUS. Nie można zatem arbitralnie stwierdzić, w którym kwartale danego roku najkorzystniej jest zaprzestać pracy zawodowej i przejść na emeryturę, ponieważ wskaźniki waloryzacji są ustalane na podstawie faktycznego, a nie prognozowanego, poziomu inflacji i przypisu składek na ubezpieczenie emerytalne w roku i kwartałach, za które przeprowadza się waloryzację. Przyszli emeryci mają możliwość skorzystania z kalkulatora emerytalnego, który jest zamieszczony na stronie internetowej ZUS w celu porównania wysokości kwot emerytury obliczonych dla poszczególnych miesięcy w roku, w którym planują zakończyć prace i przejść na emeryturę. Ministerstwo podkreśla również, że rozwiązanie problemu emerytur czerwcowych nie jest łatwe, ponieważ ewentualna korekta regulacji obowiązujących w tym zakresie nie może naruszać

konstytucyjnej zasady równości wobec prawa. Nadmienię jeszcze tylko, że w 2020 r. jako wyjątek została zastosowana taka zasada i te emerytury czerwcowe nie były mniej korzystne niż te, które były przyznawane w innych miesiącach. Było to rozwiązanie zastosowane jednorazowo. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Zanim otworzę dyskusję, chciałbym prosić o zabranie głosu naszego gościa z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.

Bardzo proszę, Panie Naczelniku.

**NACZELNIK WYDZIAŁU DO SPRAW
EMERYTUR I RENT Z FUNDUSZU UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH ORAZ ŚWIADCZEŃ
NA RZECZ KOMBATANTÓW, INWALIDÓW
WOJENNYCH I WOJSKOWYCH W DEPARTAMENCIE
UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH W MINISTERSTWIE
RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
ZBIGNIEW WASIAK**

Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący.

Nie chciałbym oczywiście przedłużać tutaj dyskusji, dlatego że udzielona została odpowiedź, ona jest, tak jak zauważyła moja przedmówczyni, z roku 2020. Niemniej jednak tylko dodam, że rzeczywiście w ustawie z 14 maja dotyczącej działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 w roku ubiegłym zostało wprowadzone rozwiązanie dla roku 2020, które pozwalało emerytury ustalane w czerwcu obliczyć tak, jak obliczane byłyby one w miesiącu maju, jeżeli byłoby to korzystniejsze dla ubezpieczonego.

Analizując to rozwiązanie, ministerstwo zdecydowało się na przygotowanie projektu ustawy, który 1 kwietnia został przyjęty przez Stały Komitet Rady Ministrów. Ustawa rozwiązuje problem emerytur czerwcowych w taki sposób, że to rozwiązanie jednorazowe dla roku 2020 przenosi się już począwszy od roku 2021 i tworzy z niego niejako stały mechanizm. Chodzi o to, żeby rzeczywiście ta sytuacja związana z emeryturami czerwcowymi, która przede wszystkim

dotyczy jednak osób przechodzących z urzędu na emeryturę, a więc rencistów, bo pozostałe osoby mogą sobie wybrać miesiąc, została rozwiązana już definitywnie. I to w taki sposób, że te emerytury, o ile będą korzystniejsze, będą dla tych osób obliczane tak, jakby one przechodziły na emeryturę w miesiącu maju, ze względu na te wskaźniki, które rzeczywiście biorąc pod uwagę pierwszy kwartał, są niejako najkorzystniejsze. To tyle z mojej strony. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Czyli, Panie Naczelniku – krótko – ministerstwo jest przeciwne podejmowaniu pracy nad tą petycją, w związku z tym, o czym pan powiedział?

**NACZELNIK WYDZIAŁU DO SPRAW EMERYTUR I RENT Z FUNDUSZU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH ORAZ ŚWIADCZEŃ NA RZECZ KOMBATANTÓW, INWALIDÓW WOJENNYCH I WOJSKOWYCH W DEPARTAMENCIE UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH W MINISTERSTWIE RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
ZBIGNIEW WASIAK**

Tak.

Szanowny Panie Przewodniczący, ponieważ projekt ustawy został skierowany do rozpatrzenia przez Stały Komitet Rady Ministrów, regulujemy to...

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Jasne, jasne, oczywiście, chciałem usłyszeć tę konkluzję, bo wcześniej uzasadnienie pan omówił.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos w tym zakresie? Nie widzę chętnych.

W związku z tym ja stawiam wniosek... W związku z tym, co usłyszeliśmy, i tym, iż ta sprawa zostanie rozwiązana, składam wniosek o niekontynuowanie prac nad tą petycją.

Kto z państwa senatorów jest za?

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: 3 osoby na sali.)

Kto jest przeciw?

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: Nie ma zgłoszeń.)

Kto się wstrzymał?

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: Nie ma zgłoszeń.)

Czy możemy już zamykać? Czy już wszyscy senatorowie zdalni zagłosowali?

Jedna osoba – jeden senator bądź pani senator – nie zagłosowała, ale czas był.

Zamykam głosowanie.

Bardzo proszę o wyniki.

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: 6 osób – za, jednogłośnie.)

6 osób głosowało za moim wnioskiem, w związku z tym stwierdzam, że jednogłośnie podjęliśmy decyzję o niekontynuowaniu prac nad tą petycją.

Bardzo proszę, przechodzimy do petycji oznaczonej numerem piątym. Bardzo proszę.

**SPECJALISTA W DZIALE PETYCJI
I KORESPONDENCJI W BIURZE ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MACIEJ KOWALSKI**

Dzień dobry.

Maciej Kowalski.

Jest to petycja indywidualna wniesiona przez osobę fizyczną. Dotyczy usunięcia z Kodeksu postępowania karnego art. 523 §1a. Przepis ten został wprowadzony do procedury karnej ustawą z dnia 11 marca 2016 r. Przepis ten przyznał ministrowi sprawiedliwości wyjątkową kompetencję do wnoszenia kasacji opartej wyłącznie na zarzucie niewspółmierności kary. Regulacja ta obowiązuje od kwietnia... od 15 kwietnia 2016 r. Autor petycji zauważa, że takie uprawnienie nie przysługuje skazanemu, wobec którego sąd odwoławczy wydał prawomocny wyrok kończący postępowanie. Takie uprawnienie również nie przysługuje rzecznikowi praw obywatelskich, co zdaniem autora petycji prowadzi do nierówności stron postępowania oraz ograniczenia praw obywateli do rzetelnego postępowania. Wnioskodawca uważa, że oprócz skazanego również rzecznik praw obywatelskich, jako organ

konstytucyjny stojący na straży praw i wolności człowieka, powinien posiadać możliwość wniesienia kasacji na takich samych zasadach jak minister sprawiedliwości, gdyż w przeciwnym razie właśnie dochodzi do nierówności stron postępowania.

Ostatnie posiedzenie w sprawie tej petycji odbyło się 25 czerwca 2020 r. Wstępną opinię na temat tej petycji przedstawił legislator naszego Biura Legislacyjnego, który wskazał, że ważną kwestią podniesioną w petycji jest właśnie zasada równości stron postępowania. Jak podkreślono, prawo wniesienia kasacji tylko na zasadzie niewspółmierności kary obecnie przysługuje wyłącznie prokuratorowi generalnemu. W opinii Biura Legislacyjnego wskazane byłoby nie tyle wykreślenie art. 523 §1a, o co postuluje petytor, ile dodanie do tego przepisu możliwości wniesienia kasacji wyłącznie na podstawie niewspółmierności kary również przez rzecznika praw obywatelskich.

Ostatecznie na posiedzeniu 25 czerwca 2020 r. zwrócono się również o opinię do rzecznika praw obywatelskich i do Ministerstwa Sprawiedliwości. Takie opinie spłynęły do komisji. W przesłanym stanowisku, z dnia 8 października 2020 r., sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, pan Marcin Warchoł, stwierdził, że brak jest podstaw do ingerencji legislacyjnej w odniesieniu do aktualnego uregulowania instytucji kasacji nadzwyczajnej określonej w art. 523 §1a. Stanowisko rzecznika praw obywatelskich zaś jest trochę odmienne, gdyż rzecznik praw obywatelskich zwrócił tutaj uwagę na niespójność terminologiczną pomiędzy art. 523 §1a i art. 438 pkt 4 k.p.k., gdyż ten ostatni również posługuje się pojęciem „niewspółmierności kary”, jednak z tym zastrzeżeniem, jak podkreśla się w literaturze, że zawiera on dodatkowe określenie i ma być to „rażąca niewspółmierność kary”. Tutaj jest przywołana doktryna, za sprawą której rodzi się pewien dysonans i wywołuje wątpliwości to, czy kasacja, o której mowa w art. 523 §1a k.p.k., może zostać oparta na zarzucie zwykłej niewspółmierności kary. Tutaj autorka tego cytatu odwołuje się do przesłanek wykładni systemowej funkcjonalnej. Konstatuje, że należy przyjmować, iż ocena zasadności kasacji z punktu widzenia zarzutu odnoszącego się do kary powinna nastąpić w powiązaniu z przepisem art. 438 pkt 4 k.p.k. I tutaj też jest przywołane stanowisko, jakie zajął Sąd

Najwyższy, stwierdzając, w wyroku z dnia 30 listopada 2016 r., że minister sprawiedliwości, prokurator generalny w sprawach o zbrodnie nie może wnieść kasacji wyłącznie z powodu niewspółmierności kary, ale tylko z powodu rażącej niewspółmierności kary, o jakiej mowa w art. 438 pkt 4 k.p.k. Jednakże należy przyjąć, że unormowanie z art. 523 §1a k.p.k. wymaga interwencji ustawodawcy poprzez jednoznaczne wskazanie, wprost, że niewspółmierność kary musi być rażąca, ze względu na niespójność z art. 438 pkt 4 k.p.k. oraz z uwagi na to, że podstawy zaskarżenia w systemie środków nadzwyczajnych, jakim jest niewątpliwie kasacja, powinny mieć jednolity charakter kwalifikowany. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Tak się domyślałem, że nasze Biuro Legislacyjne...

Bardzo proszę, Pani Mecenas.

**GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
BEATA MANDYLIS**

Dziękuję serdecznie.

Beata Mandyliś, Biuro Legislacyjne.

Szanowni Państwo, mamy tu do czynienia z petycją, w której petytor wnosi o wykreślenie w art. 523 – §1a. Petytor wskazuje na, można powiedzieć, wady tego rozwiązania, które jest tu przyjęte. Bowiem w art. 523, który w ogóle określa podstawy kasacyjne, w §1 jest zastrzeżenie, że kasacja, jak rozumiemy, wnoszona przez strony, nie może być wniesiona wyłącznie z powodu niewspółmierności kary. W 2016 r. przepis art. 523 został uzupełniony o §1a, który zawiera wyjątek od zakazu określonego właśnie w §1, polegający na tym, że jednak można wnieść kasację wyłącznie z powodu niewspółmierności kary i może to zrobić tylko minister sprawiedliwości, prokurator generalny. Prokurator generalny w swoim piśmie... Rozumiem, że Ministerstwo Sprawiedliwości... minister sprawiedliwości pełniący również funkcję prokuratora generalnego

posiada wiedzę, lecz nie zawarł takiej informacji, ile razy prokurator generalny i minister sprawiedliwości skorzystali z tego uprawnienia do wniesienia kasacji nadzwyczajnej wyłącznie w zakresie niewspółmierności kary i ile razy było to dokonane na korzyść oskarżonego, ponieważ podnosi prokurator generalny, że te jego kasacje mogą być wnoszone zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść. Nam tutaj, jako osobom pracującym w Senacie, i państwu senatorom nie jest to znane, nie mamy wiedzy, ile takich kasacji było wniesionych oraz ile z nich i czy w ogóle któraś z nich była wniesiona na korzyść. Wiemy, że petytor to osoba, która była skazana na karę 15 lat pozbawienia wolności i w wyniku wniesienia takiej kasacji kara ta została podniesiona do 25 lat pozbawienia wolności. Tak że znamy jeden przykład, właśnie petytora, i tu kara została zdecydowanie zaostrzona, o te 10 dodatkowych lat pozbawienia wolności.

Teraz jest taka kwestia: podnoszone argumenty, a mianowicie to, że w art. 523 to uprawnienie przysługuje tylko prokuratorowi generalnemu, ale już nie rzecznikowi praw obywatelskich, tak jak jest w art. 521, gdzie reguluje się kasację nadzwyczajną i przy kasacji nadzwyczajnej prawo wniesienia takiej kasacji od każdego prawomocnego orzeczenia przysługuje ministrowi sprawiedliwości, prokuratorowi generalnemu, a także rzecznikowi praw obywatelskich... Tu, w art. 523 §1a, tej równowagi nie ma, już nie ma wskazanego rzecznika praw obywatelskich. Jednocześnie w swoim stanowisku rzecznik praw obywatelskich, powiedziałabym, nie upomina się o to prawo, mając świadomość, że jego biuro zostałoby zalane takimi wnioskami o kasację nadzwyczajną ze względu na poczucie krzywdy, jakie osoby, które zostały skazane, praktycznie w każdej sprawie pewnie mają, i które wierzą, że jest jakaś nadzieja, że gdyby rzecznik praw obywatelskich wniósł na ich korzyść taką kasację, to może ich sytuacja uległaby polepszeniu.

Jednak rzecznik wskazuje na błędy, jakie są w tym rozwiązaniu, które istnieje. Rzecznik wskazuje, że przepis ma charakter ułomny, niespójny systemowo i nie jest w należyty sposób przemyślany. Proponuje dwa uzupełnienia. Jedno, o którym wspominał pan mecenas, polega na tym, aby dodać, że chodzi o rażącą niewspółmierność kary. Drugie uzupełnienie to jest uwaga, że podstawą kasacji może być tylko kasacja

wniesiona wtedy, gdy zarzut rażącej niewspółmierności kary nie był przedmiotem rozpoznania przez sąd odwoławczy. Czyli chodzi o to, żeby jeżeli w sprawach, które toczyły się – tak to nazwijmy – po drodze, np. w apelacji, były już podnoszone zarzuty rażącej niewspółmierności kary, to żeby kasacja nadzwyczajna prokuratora generalnego nie była powtórzeniem kwestii, co do której sądy już się wypowiedziały. I to są uwagi rzecznika praw obywatelskich.

Do oceny państwa senatorów zaś należy, czy zamiarem petytora było niejako naprawienie tego stanu prawnego, polepszenie tego przepisu, napisanie go na nowo tak, aby on był bardziej spójny systemowo, żeby był lepiej sformułowany, żeby nie dotyczyły go już orzeczenia Sądu Najwyższego, że mimo że nie jest napisane „rażąco”, to jednak i tak na podstawie orzeczeń Sądu Najwyższego stosuje się to tylko w przypadkach rażącej niewspółmierności kary.

Chciałabym jedną rzecz powiedzieć. Czy rzeczywiście zgodne byłoby... Czy jest ten sam kierunek... Kierunek, w jakim zmierza petycja, to wykreślenie przepisu. Kierunek, w jakim my pracowalibyśmy, to jest udoskonalenie tego przepisu. No więc tutaj istnieje pewna rozbieżność. Co prawda, ani Regulamin Senatu, ani ustawa o petycjach – sprawdzałam to – nie wskazuje, że wykonanie petycji przez państwa może zmierzać w kierunku przeciwnym do żądania wskazanego w petycji. Jednak niewątpliwie można by było wystąpić z inicjatywą ustawodawczą, mówiąc, że w procesie pracy nad petycją pojawiły się takie wątpliwości... w takim razie powstałaby jakaś inicjatywa komisji praw człowieka.

Ja chciałabym dodać jeszcze jedną rzecz. Otóż do 2016 r. w naszym kraju istniała Komisja Kodyfikacyjna Prawa Karnego przy ministrze sprawiedliwości. W 2016 r. została rozwiązana i do tej pory nie ma nowej Komisji Kodyfikacyjnej, czyli takiego ciała, które składałoby się z wysoko wykwalifikowanych osób, autoritetów, osób znających się na prawie, które pracowałyby nad uchybieniami w systemie i na bieżąco wyłapywały konieczność wnoszenia zmian w kodyfikacjach karnych. Myślę, że obecnie zajmuje się tym Rządowe Centrum Legislacji, może Ministerstwo Sprawiedliwości, na bieżąco czuwające nad tym, które przepisy nie są spójne z systemem. Nie jest dobrze widziane w legislacji takie rozdrabnianie inicjatyw, żeby każdy przepis, który nie jest spójny systemowo bądź prawidłowo

zapisywany, potrzebował inicjatywy ustawodawczej. Powinny takie inicjatywy być zgromadzone w jednym, większym akcie prawnym. My do tej pory w Senacie pracowaliśmy nad takimi pojedynczymi inicjatywami w związku z wykonywaniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Jednak nie wiem... tu do państwa decyzji należy, czy będziemy zajmować się... bo w tym wypadku nie wykonywalibyśmy petycji, jako że petytor zmierza do wykreślenia przepisu. W tym wypadku państwo decydowałoby się na samodzielną pracę nad udoskonaleniem przepisu Kodeksu postępowania karnego w zakresie kasacji nadzwyczajnej. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Chciałem to poruszyć pod koniec naszego spotkania, ale pani mecenas wywołała ten temat, więc zanim rozpoczniemy dyskusję na temat tej petycji, to chciałbym niejako uzupełniająco. Zahaczyliśmy o RCL. Otóż w odpowiedzi na postulaty państwa senatorów, abyśmy zobaczyli, co się dzieje z tymi naszymi działaniami odsyłającymi do RCL, napisałem kolejno 2 pisma. Nie będę omawiał odpowiedzi, chciałbym tylko powiedzieć, że ten temat został zrealizowany przede mną i roześlę... Proszę bardzo sekretariat komisji o przesłanie do wiadomości państwa senatorów całej tej korespondencji między nami, tak abyśmy mogli na kolejnym naszym spotkaniu ewentualnie o tym porozmawiać. Nie są to do końca pisma nas zbywające. Tam jest coś, co można byłoby wycisnąć...

Bardzo proszę, czy ktoś z państwa senatorów...

Pan senator Mamątow.

**SENATOR
ROBERT MAMAŃTOW**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Zgadzam się z panią mecenas w stu procentach, tylko ja uważam, że rozpatrujemy petycję i nie powinniśmy wchodzić... No, bądź co bądź, słuszna opinia pani mecenas... Moglibyśmy iść w drugą stronę, bo ja też absolutnie nie zgadzam się z wnioskiem zawartym w tej

petycji, o wykreślenie w celu usunięcia możliwości wniesienia kasacji przez prokuratora generalnego. Gdyby to była petycja, w której postuluje się rozszerzenie tej możliwości, prawda, o rzecznika praw obywatelskich, to bym się zgodził i podzielałbym to oczywiście w stu procentach, bo też tak uważam. Ale petycja mówi wyraźnie, o co chodzi, co chce osiągnąć... Jestem przeciwny podejmowaniu prac nad tą petycją. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Czy ktoś z państwa senatorów jeszcze chciałby zabrać głos w tym zakresie? Nie widzę zgłoszeń.

Ja zgodnie z tą sugestią pani mecenas, z własnej już inicjatywy... Bardzo proszę sekretariat o przygotowanie pisma do ministerstwa z prośbą o te dane, ile razy były wniesione kasacje na korzyść, a ile razy na niekorzyść, związane z tym przepisem.

Poddaję pod głosowanie wniosek pana senatora Mamątowa o niepodjęcie prac nad tą petycją.

Kto z państwa senatorów jest za?

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: 2 osoby na sali.)

Kto jest przeciw?

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: Nie ma głosów przeciw.)

Kto się wstrzymał?

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: 2 osoby na sali.)

Mamy wyniki zdalne?

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: 1 osoba nie głosowała.)

Jeszcze jedna osoba, pani senator bądź pan senator, nie zagłosowała. Bardzo proszę o zagłosowanie. Jeżeli nie... Zamykam głosowanie i proszę o wyniki.

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: 4 osoby – za, 1 – przeciw, 3 się wstrzymały.)

4 senatorów głosowało za, 1 – przeciw, 3 wstrzymało się od głosu.

W związku z tym wniosek pana senatora Mańtowa został przyjęty i nie będziemy kontynuować pracy nad tą petycją.

Tym samym przechodzimy do rozpatrzenia petycji numer sześć. Bardzo proszę.

STARSZY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MONIKA RUSZCZYK

Dziękuję bardzo.
Monika Ruszczyk.

Petycja jest petycją kontynuowaną, a dotyczy – przypomnę – podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie zmiany ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego w celu objęcia zasłużonych honorowych dawców krwi i szpiku kostnego ulgą w transporcie publicznym. Autor petycji postuluje nadanie zasłużonym honorowym dawcom krwi i szpiku kostnego ulgi 10-procentowej w opłacie za przejazd komunikacją publiczną, wskazując, że osoby, które dobrowolnie oddają krew, powinny być dodatkowo uhonorowane, gdyż poświęcają się dla dobra innych ludzi. Ponadto nowa ulga może motywować innych ludzi do regularnego oddawania krwi.

Pragnę wskazać, że tutaj ta zniżka w wysokości 10% na przejazdy środkami komunikacji publicznej, zdaniem autora, powinna przysługiwać kobietom, które oddały w dowolnym okresie co najmniej 15 l krwi lub odpowiadającą tej objętości ilość innych jej składników, oraz mężczyznom, którzy oddali w dowolnym okresie co najmniej 18 l krwi lub odpowiadającą tej objętości ilość innych jej składników.

Komisja pracowała już nad tą petycją, 25 czerwca 2020 r. rozpatrywała postulaty tej petycji. Senatorowie wysłuchali opinii m.in. pani dyrektor Małgorzaty Lorek z Narodowego Centrum Krwi, która w pełni wyraziła aprobatę dla postulatów tej petycji, a więc dla częściowego rozszerzenia uprawnień do ulg dla honorowych dawców krwi. Wskazała także, że w roku 2020 został przygotowany przez resort zdrowia projekt ustawy o publicznej służbie krwi, w którym również jest odniesienie do uregulowań

dotyczących wszystkich przywilejów honorowych dawców krwi.

W posiedzeniu komisji 25 czerwca 2020 r. brał również udział pan Artur Buzakowski, naczelnik wydziału w Departamencie Budżetu Ministerstwa Infrastruktury, który wyraził, zgoła, odmienną opinię. Nie poparł postulatów petycji w imieniu resortu, wskazując, że szacunkowa wartość refundacji w przypadku wprowadzenia ulgi wyniosłaby ok. 190 milionów zł, co obecnie stanowi 1/3 budżetu resortu na pokrycie kosztów refundacji ulg dla wszystkich uprawnionych. Po wysłuchaniu tych stanowisk Wysoka Komisja zdecydowała o zawieszeniu prac na 3 miesiące, gdyż prace rządowe nad projektem ustawy o publicznej służbie krwi były zbieżne z zakresem petycji.

Do tej petycji wpłynęło 25 lutego 2021 r. stanowisko ministra zdrowia. Minister zdrowia wskazał, że honorowym dawcom krwi od 26 stycznia 2021 r. zostały nadane dodatkowe uprawnienia na podstawie ustawy z 21 stycznia 2021 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw. Zgodnie z tą ustawą przyjęto ulgę w wysokości 33% na przejazdy w komunikacji krajowej środkami publicznego transportu zbiorowego. To uprawnienie przyznano dawcom, którzy oddali co najmniej 3 donacje krwi lub jej składników, w tym osoczce po chorobie COVID-19. I takie uprawnienie przysługiwać miało przez 6 miesięcy od dnia wystawienia zaświadczenia, a także przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy w przypadku oddania co najmniej 3 donacji krwi lub jej składników. Ulga ta dotyczyła transportu kolejowego w pierwszej i drugiej klasie pociągów osobowych i pospiesznych oraz transportu autobusowego w komunikacji zwykłej i pospiesznej, a także transportu kolejowego w drugiej klasie pociągów innych niż osobowe i pospieszne na podstawie biletów jednorazowych. Minister zdrowia w piśmie przysłanym do komisji wskazał, że uprawnienie przysługuje od 26 stycznia 2021 r. wszystkim honorowym dawcom krwi i jej składników niezależnie od rodzaju donacji. I, odnosząc się do etapu prac nad projektem ustawy o krwiodawstwie i krwiolecznictwie, poinformował komisję, iż w 2021 r. jest planowane dalsze procedowanie przedmiotowej

ustawy, przy czym ostateczny kształt zapisów w zakresie ulg w transporcie publicznym dla honorowych krwiodawców jest uzależniony od stanowiska ministra infrastruktury. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

Przepraszam bardzo, czy ktoś z naszych gości chciałby zabrać głos w tym zakresie? Nie.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos w tej sprawie?

(Senator Michał Seweryński: ...Zabrać głos? Seweryński.)

Pan marszałek Seweryński.

Bardzo proszę.

SENATOR
MICHAŁ SEWERYŃSKI

Ja wnoszę o niepracowanie dalej nad tą petycją, ponieważ z referatu wynika, że sprawa zostanie ujęta w toku prac legislacyjnych, które się toczą.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Czy ktoś jeszcze z państwa senatorów chciałby zabrać głos?

W związku z...

SENATOR
JOANNA SEKUŁA

A jakie prace legislacyjne się toczą?

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Odpowiadając na pytanie pani senator, zacytuję: „Odnosząc się do etapu prac nad projektem ustawy o krwiodawstwie i krwiolecznictwie, uprzejmie informuję, iż w 2021 r. jest planowane dalsze procedowanie przedmiotowej ustawy, przy czym ostateczny kształt zapisów w zakresie

ulg w transporcie publicznym dla honorowych krwiodawców jest uzależniony od stanowiska Ministra Infrastruktury”.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

(Senator Joanna Sekuła: Marginalna sprawa, więc może...)

(Senator Robert Mamątow: Oj, zdziwiłaby się pani...)

Proszę mi przypomnieć: czy myśmy zwracali się do jakiejś organizacji samorządów w tym zakresie o opinię?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

STARSZY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MONIKA RUSZCZYK

Jeżeli chodzi o zakres tej petycji, to komisja nie zwracała się np. do Związku Powiatów Polskich.

A do kolejnej petycji, która również dotyczy honorowych dawców krwi, tylko w wyższym zakresie, już są opinie ministra infrastruktury, Związku Powiatów Polskich i ministra zdrowia. Ale konkretnie do tej petycji nie było stanowiska.

(Przewodniczący Aleksander Pocij: No tak, ale to nie są tożsame petycje.)

Nie. Ta następna dotyczy tylko pewnej grupy dawców.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Ja bym zaproponował jednak, abyśmy zwrócili się w 2 pismach...

(Senator Robert Mamątow: Ale jest wniosek pana marszałka.)

Ja rozumiem, ale nie chcę od razu formułować odwrotnego wniosku. Po pierwsze, padło pytanie pani senator, w jakim kierunku zmierzają te prace, bo to rzeczywiście nie zostało tutaj sformułowane. A po drugie, nie zwróciliśmy się do Związku Powiatów Polskich o stanowisko.

I stąd moje pytanie do pana senatora Seweryńskiego: czy pan senator podtrzymuje wniosek, abyśmy głosowali w tej chwili pana wniosek?

SENATOR
MICHAŁ SEWERYŃSKI

Ale w tej chwili nie ma innych wniosków. Jak będą inne wnioski, to może ja się wycofam, bo może to być lepsze.

(*Senator Robert Mamątow: Nie ma innych wniosków.*)

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Mój wniosek – ja go właśnie w tej chwili formułuję – jest taki, abyśmy jeszcze raz zawiesili prace nad tą petycją i zwrócili się w 2 pismach z zapytaniami do ministerstwa, w jakim zakresie i w którym kierunku zmierzają te prace. Bo jest tutaj powiedziane, że w zakresie tej petycji będą jakieś przedsięwzięte prace, ale nie za bardzo wiemy, czy one są w jakikolwiek sposób tożsame z tą petycją. A poza tym nie mamy tutaj żadnego stanowiska – jak przed chwilą usłyszałem i co słusznie stwierdził pan senator Mamątow – organizacji, dla której może być to ważne. I taki jest mój wniosek.

Czy pan marszałek...

SENATOR
MICHAŁ SEWERYŃSKI

Wycofuję swój wniosek.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Pan marszałek wycofał swój wniosek.

Bardzo dziękuję.

Jeżeli nie będzie innego stanowiska, to w takim razie byśmy zawiesili prace nad tą petycją i zwrócili się z takimi 2 zapytaniami.

(*Senator Joanna Sekuła: Czy ja jeszcze mogę...*)

Pani senator Sekuła.

Bardzo proszę.

SENATOR
JOANNA SEKUŁA

To jest bardzo ważne, żebyśmy dali wyraźny sygnał, jak istotny jest to temat dla naszego

społeczeństwa, szczególnie teraz, kiedy bezustannie pojawiają się wezwania do oddawania krwi przez ozdrowieńców. W związku z tym uszanujmy to, podejmując dalsze kroki. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

Na razie zwrócimy się z tymi 2 zapytaniami.

Ponieważ nie ma sprzeciwu, to przechodzimy w tej chwili do... do...

(*Starszy sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: Do punktu siódmego.*)

Do siódmego, tak?

(*Starszy sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: Tak, tak.*)

Do punktu siódmego.

Bardzo proszę.

STARSZY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MONIKA RUSZCZYK

Dziękuję.

Petycja ta również jest petycją kontynuowaną. Została wniesiona 11 maja 2020 r. Dotyczy podjęcia inicjatywy ustawodawczej w sprawie zmiany ustawy z 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego, ale w celu umieszczenia honorowych dawców krwi – zasłużonych dla zdrowia narodu w katalogu osób uprawnionych do ulgi w transporcie publicznym kolejowym.

Autor petycji postuluje dodanie do art. 2 ust. 1 pktu 6 o treści: Honorowi Dawcy Krwi – Zasłużeni dla Zdrowia Narodu. Postulowana zmiana miałaby poszerzyć katalog osób uprawnionych do 100-procentowej zniżki na przejazdy koleją na podstawie biletów jednorazowych. Autor petycji uważa, że jeśli chodzi o krajowe zasoby krwi, to często wykazywany jest deficyt, szczególnie grup krwi o odczynniku Rh-, zatem taka

propozycja dodatkowego uhonorowania osób zasłużonych dla honorowego krwiodawstwa ma szczególnie wydzźwięk społeczny. Zdaniem wnoszącego petycję proponowana zmiana nie niesie za sobą skutków finansowych, gdyż honorowy krwiodawca będzie otrzymywał całkowicie darmowy bilet w pociągach regionalnych typu Koleje Mazowieckie czy Koleje Śląskie.

Komisja zajmowała się tą petycją i wpłynęły do komisji opinie.

I tak: pierwsza opinia wpłynęła 14 grudnia 2020 r., tj. opinia Związku Powiatów Polskich. Związek w pełni aprobuje przedstawioną w petycji propozycję, która poszerza katalog osób uprawnionych do 100-procentowej zniżki na przejazd koleją na podstawie biletów jednorazowych o honorowych dawców krwi. Związek wskazuje, że wszelkie działania, które mogą zachęcić potencjalnych dawców krwi do jej oddawania, zasługują w pełni na uznanie. Powinien zostać uskuteczniiony system, który będzie stwarzał zachęty i ułatwienia dla osób, które zdecydują się na regularne oddawanie krwi i jej pochodnych. Przedstawiona w petycji propozycja darmowych biletów na przejazd koleją może być częścią szerszego systemu motywującego obywateli do oddawania krwi.

Wpłynęła również odpowiedź z Ministerstwa Zdrowia 17 grudnia 2020 r. Minister oczywiście wskazał na misję i odpowiedzialność krwiodawstwa w Polsce, wskazał, że świadomość uratowania komuś życia jest jedną z najistotniejszych wartości honorowego krwiodawstwa i że zasłużonemu honorowemu dawcy krwi i honorowemu dawcy krwi przysługuje: zwolnienie od pracy w dniu, w którym oddaje krew, i na czas okresowego badania lekarskiego na zasadach określonych w odrębnych przepisach, zwrot utraconego zarobku na zasadach wynikających z przepisów prawa pracy, ponadto zwrot kosztów przejazdu do jednostki organizacyjnej publicznej służby krwi na zasadach określonych w przepisach w sprawie diet i innych należności z tytułu podróży służbowych na obszarze kraju, posiłek regeneracyjny, możliwość odliczenia od podatku dochodowego darowizny w wysokości iloczynu kwoty rekompensaty, bezpłatne zaopatrzenie w leki objęte wykazami do wysokości limitu finansowania, uprawnienie do korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach.

Minister zdrowia wskazał też, że aktualnie procedowane są zmiany w przepisach uwzględniające uprawnienia w zakresie m.in. ulg na przejazdy czy też 2 dni wolnych od świadczenia pracy. Ministerstwo wskazało, że niezależnie od tego prowadzone są też prace nad projektem ustawy o krwiodawstwie i krwiolecznictwie, która ma zastąpić dotychczasową ustawę o publicznej służbie krwi. Główne zmiany procedowanego projektu obejmują m.in. dodatkowe odznaczenia i przywileje dla dawców, którzy oddali 40–50 l krwi bądź odpowiadającą tej objętości ilość jej składników. Minister podkreśla, że wszelkie możliwe działania mające na celu edukowanie społeczeństwa w zakresie honorowego krwiodawstwa oraz zapewnienia odpowiedniego prestiżu honorowym dawcom krwi również są podejmowane przez ministerstwo.

Wpłynęła także opinia, 30 grudnia 2020 r., z Ministerstwa Infrastruktury. Minister wskazał, że do ministerstwa napływają zarówno interpeleacje poselskie, jak i prośby osób fizycznych oraz różnych grup społecznych dotyczące rozszerzenia katalogu grup, którym będą przysługiwały zniżki. Wskazał, że w samym roku 2020 Ministerstwo Infrastruktury otrzymało 3 postulaty dotyczące przyznania uprawnień do ustawowych ulg na przejazdy dla honorowych dawców krwi. Wskazał też, że realizacja tych postulatów wiązałyby się z koniecznością wygospodarowania w budżecie państwa dodatkowych znacznych środków budżetowych. I dla przykładu minister infrastruktury przytacza zdanie rzecznika praw pacjenta, który opracował takie szacunkowe koszty i zaproponował wariantowo przyznawanie w środkach publicznego transportu kolejowego pewnych uprawnień dodatkowych. Pierwszy wariant dotyczy pewnej liczby darmowych przejazdów w ciągu roku, a drugi wariant dotyczy wprowadzenia 49% ulgi na wszystkie przejazdy. I tak: uwzględniając liczbę krwiodawców na 30 grudnia 2020 r., a szacuje się, że jest ich ponad 590 tysięcy osób, przy wykorzystaniu w ciągu roku zaledwie 4 darmowych przejazdów bądź – to drugi wariant – 8 przejazdów z ulgą w wymiarze 49%... I wówczas budżet państwa musiałby wyasygnować dodatkową kwotę rządu 180–190 milionów zł, która stanowi 31% kwoty zaplanowanej w budżecie na rok 2020 oraz prawie 35% kwoty przewidzianej w ustawie budżetowej na rok 2019 na zrekompensowanie przewoźnikom kolejowym utraconych przychodów z tytułu obowiązkowego honorowania ulg

ustawowych przysługujących wszystkim grupom pasażerów.

Odnosząc się do postulatu petycji minister infrastruktury wskazał, że co prawda propozycja autora petycji nie dotyczy wszystkich krwiodawców, czyli tej grupy ponad 590 tysięcy osób, a jedynie węższej grupy, bo tylko honorowych dawców krwi – zasłużonych dla zdrowia narodu, których, jak się szacuje, jest ok. 14 tysięcy osób, niemniej jednak przewiduje się, że dla tej grupy – korzystającej z nieograniczonej liczby darmowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego niezależnie od kategorii pociągu na podstawie biletów jednorazowych – również ta kwota byłaby wysoka. Tym bardziej że uprawnienie do 100-procentowej zniżki przysługuje obecnie jedynie dzieciom do lat 4 oraz funkcjonariuszom niektórych służb mundurowych podczas wykonywania przez nich czynności służbowych.

Chciałabym jeszcze dodać, że minister infrastruktury wskazuje, że takie działania zmierzające do rozszerzenia uprawnień do ulg ustawowych uważa za przedwczesne, bo toczą się prace nad nową ustawą.

I jeszcze taka informacja dla Wysokiej Komisji: obecne wydatki budżetu państwa na sfinansowanie przewoźnikom drogowym i kolejowym utraconych przychodów w związku z honorowaniem ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów co roku przekraczają kwotę 1 miliarda zł. W ustawie budżetowej na 2020 r. zaplanowano łącznie na ten cel 1 miliard 200 milionów zł. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Czy ja dobrze zrozumiałem z pani wystąpienia, że w pewnym zakresie minister zdrowia jest za tą petycją? Tak? Tylko wariantowo. Mówi o tym, że albo nie dla wszystkich, albo częściowo.

**STARSZY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MONIKA RUSZCZYK**

Szanowny Panie Przewodniczący, minister zdrowia nie wskazał jednoznacznie, czy aprobuje

postulaty autora petycji. Wskazał jedynie, jakie uprawnienia przysługują teraz dawcom krwi. Są to: zwolnienie od pracy, utrata zwrotu utraconego zarobku, dni wolne i posiłek regeneracyjny. Wskazał też toczące się prace legislacyjne nad nową ustawą o krwiodawstwie i krwiolecznictwie, która miałyby zastąpić dotychczasową ustawę o publicznej służbie krwi.

A to wariantowe...

(Przewodniczący Aleksander Pocij: Tak, to.)

...rozwiązanie minister infrastruktury wskazał.

(Przewodniczący Aleksander Pocij: A!)

I tutaj posłużył się takimi szacunkami przytoczonymi przez rzecznika praw pacjenta.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Rozumiem. Dziękuję bardzo.

Kto z państwa senatorów chciałby zabrać głos w tej sprawie?

(Senator Michał Seweryński: Ja się zgłaszam.)

Pan marszałek Seweryński.

Bardzo proszę.

**SENATOR
MICHAŁ SEWERYŃSKI**

Po pierwsze, zastanawiam się, czy honorowi dawcy krwi z reguły jeżdżą pociągiem do punktu krwiodawstwa, czy raczej autobusem albo tramwajem, jeżeli mieszkają w tym miejscu, gdzie ta stacja się znajduje. No, ale nawet biorąc pod uwagę, że czasami są to osoby, które dojeżdżają pociągiem do punktu krwiodawstwa, myślę, że ze względu na toczące się prace legislacyjne w rządzie nad tą ustawą, o czym była mowa, moglibyśmy ograniczyć nasze działanie do przekazania tej petycji ministrowi pod rozwagę przy pracach legislacyjnych, które się toczą.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Czy są jakieś inne wnioski?

(Starszy Specjalista w Dziale Petycji i Korespondencji w Biurze Analiz, Dokumentacji

i Korespondencji w Kancelarii Senatu Monika Ruszczyk: Mogę?)

Tak, bardzo proszę.

STARSZY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI
I KORESPONDENCJI W BIURZE ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MONIKA RUSZCZYK

Ja tylko, nawiązując do zdania wygłoszonego przez pana senatora Seweryńskiego, pragnę wskazać, że minister infrastruktury już w tym piśmie z 30 grudnia wyraził świadomość tego, że w tym zakresie petycja osoby fizycznej do Senatu RP została wniesiona.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Rozumiem.

Mnie się wydaje, że to, co podniosła pani senator Sekuła przy poprzedniej petycji... My rzeczywiście mamy w tej chwili taką wyjątkową sytuację, bo ten dar krwi jest czymś, co jest wyjątkowo ważne w czasach, w których żyjemy. Myślę, że również należałoby brać pod uwagę oszczędności, jakie dla państwa niosą ci dawcy, ponieważ gdyby kraj, taki jak Polska, musiał kupować osocze bądź produkty z krwi... Bo nikt tu nie mówił, że oprócz tego, że ta krew ratuje życie, to jeszcze z niej produkuje się bardzo dużo preparatów, które mają realną wartość. I to są kwoty idące w setki milionów złotych rocznie. W tych wypowiedziach nigdzie nie widzę śladu tej świadomości.

Ja bym postawił jednak wniosek o to, abyśmy kontynuowali prace nad tą petycją.

Wniosek senatora Seweryńskiego jest dalej idący. Oczywiście ja go przyjmuję. Jeżeli zostanie on przegłosowany, to będziemy pamiętać o tym, żeby przekazać wnioski tej petycji, tak jak pan marszałek sugerował.

Zarządzam w związku z tym głosowanie.

Kto z państwa senatorów jest za tym, abyśmy nie prowadzili prac nad tą petycją?

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: 1 senator.)

Kto jest przeciw?

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: 2 senatorów.)

Kto się wstrzymał?

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: 1 senator.)

Jaki mamy wynik?

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: Na razie mamy 1:2:1. W tej chwili zliczamy głosy. 1 osoba nie głosowała zdalnie. Czy zamykamy...)

Ja jeszcze tylko przypomnę – ponieważ cały czas jeden senator bądź jedna pani senator nie głosuje – proszę o oddanie głosu.

Zamykam głosowanie.

2 senatorów głosowało za wnioskiem pana senatora Seweryńskiego, 4 – przeciw, 2 się wstrzymało.

W związku z tym przechodzimy do głosowania nad moim wnioskiem, o kontynuowanie prac nad tą petycją.

Kto z państwa senatorów jest za?

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: 2 senatorów stacjonarnie.)

Kto jest przeciw?

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: Nie ma.)

Kto się wstrzymał?

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: 2 senatorów na sali. Jedna osoba cały czas nie głosuje.)

Jedna osoba cały czas nie głosuje.

Będziemy musieli to ująć w naszym sprawozdaniu z tego posiedzenia.

Zamykam głosowanie.

Jakie mamy wyniki?

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: 4 senatorów było za wnioskiem...)

4 senatorów było za wnioskiem.

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: ... nikt nie był przeciw, 4 senatorów się wstrzymało.)

W związku z wynikami głosowania chciałbym ogłosić, iż rozpoczynamy prace nad tą petycją.

Dziękuję serdecznie wszystkim państwu.
Przechodzimy w tej chwili do punktu ósmego.
Bardzo proszę, kto z państwa będzie referował?

SPECJALISTA W DZIALE PETYCJI
I KORESPONDENCJI W BIURZE ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MACIEJ KOWALSKI

Dzień dobry.

Maciej Kowalski jeszcze raz.

Jest to petycja indywidualna wniesiona przez panią Renatę Sutor. Początkowo petycja ta miała 3 postulaty dotyczące zmiany kodeksu postępowania cywilnego. Pierwszym postulatem było uchylenie przepisów o elektronicznym postępowaniu upominawczym. Drugim było wprowadzenie możliwości poświadczania dokumentów za zgodność z oryginałem przez adwokatów, radców, rzeczników patentowych, radcę Prokuraturii Generalnej RP. A ostatni postulat brzmiał: wprowadzenie bezwzględного zakazu przesłuchiwania pełnomocników stron.

Wszystkie te postulaty były dyskutowane przez panów senatorów na 2 posiedzeniach – w dniach 15 lipca i 10 września 2020 r. Komisja postanowiła zasięgnąć opinii Ministerstwa Sprawiedliwości, Krajowej Rady Notarialnej, prezesa Naczelnej Rady Adwokackiej oraz Polskiej Izby Rzeczników Patentowych.

Senatorowie po zapoznaniu się z tymi opiniami w dniu 10 września 2020 r. postanowili kontynuować prace jedynie nad postulatem dotyczącym wprowadzenia bezwzględного zakazu przesłuchiwania pełnomocników stron i wystąpili do Biura Legislacyjnego o przygotowanie wstępnego projektu ustawy. Projekt taki został przygotowany i dotyczy zmiany art. 259 wskazującego osoby, które świadkami być nie mogą, przy czym przepis ten sąd musi każdorazowo uwzględnić z urzędu.

To tyle, bo widzę, że jest przedstawiciel Biura Legislacyjnego, który może omówi szczegółowo projekt.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę, Panie Mecenasie.

GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
SŁAWOMIR SZCZEPAŃSKI

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Projekt ustawy realizuje wspomnianą petycję indywidualną właśnie poprzez rozszerzenie katalogu osób bezwzględnie wyłączonych z możliwości przesłuchiwania w charakterze świadków o pełnomocników strony.

Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z petycją zakres podmiotowy pełnomocników stron obejmuje zarówno pełnomocników zawodowych, czyli adwokatów i radców prawnych, jak i niezawodowych, np. rodzeństwo, małżeństwo, wstępnych, zstępnych. To są wszystkie podmioty, tj. katalog pełnomocników stron określony zgodnie z art. 87 kodeksu postępowania cywilnego.

Jeżeli chodzi o główny cel projektu ustawy, to co prawda wnioskodawca petycji nie przedstawił uzasadnienia w tym zakresie, ale należy przyjąć, że głównym celem jest wzmocnienie interesu prawnego strony w postępowaniu przed sądem, zapewnienie większej możliwości bezpieczeństwa komunikacji między mocodawcą a jego pełnomocnikiem, zaś w szczególności wyłączenie możliwości przekazywania przez pełnomocnika strony informacji dotyczących jego mocodawcy, które zostały przez pełnomocnika pozyskane w wyniku innych czynności niż w ramach prowadzonego postępowania przed sądem czy przy udzielaniu przez pełnomocnika porady prawnej. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie.

Myślę, że sprawa jest dosyć prosta. Podjęliśmy taką decyzję, aby procedować bardzo prosty przepis gwarantujący prawo do obrony. Wydaje się, że to jest sprawa dosyć jasna.

W związku z tym, że nie ma zgłoszeń, zarządzam głosowanie nad przyjęciem tego projektu.

Kto z państwa senatorów jest za?

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: 2 senatorów na sali.)

Kto jest przeciw?

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: Nie ma.)

Kto się wstrzymał?

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: 2 senatorów.)

Bardzo proszę również senatorów głosujących zdalnie o głosowanie.

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: 6 senatorów za.)

To ja najpierw zamknę głosowanie.

Proszę bardzo, jaki jest wynik?

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: 6 senatorów za.)

6 senatorów za.

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: Przeciw zero.)

Nikt nie był przeciw.

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: I 3 senatorów się wstrzymało.)

I 3 senatorów się wstrzymało.

Dziękuję bardzo.

W związku z wynikiem głosowania projekt został przyjęty i będzie skierowany do dalszych prac.

Aha, i powinniśmy wybrać przedstawiciela tego wniosku.

Jeżeli państwo pozwolicie, to wezmę ten obowiązek na siebie.

Dziękuję bardzo.

Tym samym przechodzimy do punktu dziwiącego.

Bardzo proszę przedstawiciela biura o zabranie głosu.

**GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
GABRIELA KOPANIA**

Gabriela Kopania, Dział Petycji i Korespondencji.

Jest to petycja zbiorowa wniesiona przez Miejską Radę Seniorów w Ciechocinku. Dotyczy podniesienia wysokości zasiłku pogrzebowego z 4 tysięcy zł do 7 tysięcy zł. To jest zmiana art. 80 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Miejska Rada Seniorów proponuje nowe brzmienie art. 80, którego nie będę przytaczać, ponieważ jest w materiałach.

25 września br. komisja rozpatrzyła petycję. Głos wówczas zabrał przedstawiciel ministerstwa rodziny, który wskazał, że taka sama petycja wpłynęła do ministerstwa i już udzielono odpowiedzi. 20 lipca ministerstwo rodziny rozpatrzyło petycję negatywnie. Ministerstwo negatywnie zaopiniowało tę petycję z uwagi na fakt, że zasiłek pogrzebowy nie ma obligatoryjnego unormowania konstytucyjnego, a jego wypłacanie jest wyrazem swobodnej woli ustawodawcy. Ministerstwo podkreśliło również, że średnia kwota zasiłku jest zbliżona do górnej granicy kwot obowiązujących w państwach ościennych. W niektórych krajach nie ma w ogóle zasiłku pogrzebowego – np. na Węgrzech.

Państwo senatorowie w dyskusji uznali, że nie może to być podstawą do tego, żeby nie kontynuować prac nad tą petycją.

Do Sejmu została złożona tożsama petycja przez tych samych autorów. Ona również jest już rozpatrzona. 14 października 2020 r. sejmowa Komisja do Spraw Petycji zakończyła prace nad petycją. Konkluzja była taka, by wystosować dezyderat do ministra rodziny w sprawie przeanalizowania wszystkich kwestii, gdyż dopiero dogłębna analiza mogłaby stanowić podstawę do nowelizacji ustawy o emeryturach i rentach w zakresie art. 80. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Jestem winien wyjaśnienie wszystkim trochę zdezorientowanym senatorom, że płynnie przeszliśmy, przeskakując nad punktem dziwiącym, do punktu dziesiątego i w tej chwili rozmawiamy o petycji z punktu dziesiątego porządku obrad.

Czy ktoś z państwa...

Bardzo proszę, Pani Mecenas.

GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
BOŻENA LANGNER

Szanowni Państwo!

Podwyższenie zasiłku pogrzebowego wnioskowane w petycji nie może dotyczyć tylko zmiany ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tak jak to napisali autorzy w petycji, prosząc o zmianę art. 80, ponieważ jest to świadczenie z ubezpieczenia społecznego. Ubezpieczenie społeczne obejmuje szeroką grupę – może nazwijmy to tak – pod różnymi nazwami. Najszerszą nazwą jest zabezpieczenie społeczne, na które składa się właśnie najbardziej powszechny system ubezpieczenia społecznego, który jest ubezpieczeniem pracowniczym, a więc właśnie objętym ustawą o emeryturach i rentach z FUS, ale również są inne grupy, których nie możemy w tym momencie pominąć, czyli wszystkie grupy mundurowe, funkcjonariusze, a także emeryci mundurowi i oczywiście rolnicy, którzy należą do odrębnego systemu ubezpieczenia społecznego rolników.

Można przy okazji przypomnieć, że wysokość zasiłku pogrzebowego od 2011 r. wynosi właśnie tyle, ile pani mówiła. To jest kwota, która nie zmieniała się przez dość długi okres.

I chcę powiedzieć, że taka decyzja na pewno obejmuje skutki finansowe, które muszą być niemałe. Ale jeśli chcielibyście państwo podwyższyć wysokość tego świadczenia, to należy to uczynić w sposób całościowy, a więc obejmując wszystkie grupy zabezpieczenia społecznego. Spowoduje to zapewne wzrost wydatków.

Dla zabezpieczenia źródeł finansowania my proponujemy w przygotowanym dla państwa projekcie po prostu zabezpieczenie tych kwot z nowym rokiem budżetowym, ponieważ w tej chwili już jesteśmy po debacie budżetowej, budżet jest ustalony. A więc, aby to było możliwe, propozycja jest taka, by ustawa weszła w życie z dniem 1 stycznia 2022 r. i by były to zmiany we wszystkich ustawach, tj. w 11 ustawach, w których jest mowa o zasiłku pogrzebowym. Zmiany wszystkich tych ustaw weszłyby w życie 1 stycznia.

Jest również artykuł, który mówi o waloryzacji tej kwoty – tak jak proszono o to w petycji. Pierwszą waloryzację przeprowadzono w roku 2023.

Chcę po prostu podkreślić, że z odpowiedzialnego podejścia do tej petycji bierze się właśnie potrzeba takiego odroczonego wejścia w życie zmian. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

Ja mam prośbę o przypomnienie, w jaki sposób rozwiązał to Sejm.

GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
GABRIELA KOPANIA

Konkluzja była taka, aby wystosować do ministra rodziny dezyderat w sprawie przeanalizowania wszystkich kwestii, gdyż dopiero dogłębna analiza mogłaby stanowić podstawę do nowelizacji ustawy. Czyli dezyderat.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Tutaj trochę wracamy do problemu, który nas zajmował na poprzednich posiedzeniach komisji, dotyczącego wpływu petycji do różnych adresatów. Rzecznik praw obywatelskich krytykował część naszej inicjatywy, ale tutaj widzimy, w jaki sposób to działa w tej chwili.

Bardzo panią proszę.

GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
GABRIELA KOPANIA

Tożsama petycja została złożona również do ministra rodziny i 20 lipca ub. r. została rozpatrzone negatywnie. Czyli ten sam autor, ta sama treść. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Proszę sobie teraz hipotetycznie wyobrazić, iż nasza komisja rozpatrzy tę petycję pozytywnie. Czyli będziemy mieli 3 zupełnie różne rozstrzygnięcia w sprawie 1 petycji. Myślę, że ten przypadek powinniśmy mieć w przyszłości w naszych pracach na uwadze.

I aby zmniejszyć do minimum... – bo zupełnie nie jesteśmy w stanie zająć jednolitego stanowiska – proponuję, aby nasza komisja zajęła takie samo stanowisko, jak Sejm, tzn. abyśmy nie kontynuowali pracy nad tą petycją i abyśmy ją przesłali do ministerstwa.

Kto z państwa senatorów jest za takim wnioskiem?

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: 4 senatorów. Jednogłośnie na sali.)

Kto jest przeciw?

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: Nie ma.)

Kto się wstrzymał?

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: Nie ma.)

Zamykam głosowanie.

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: 9 senatorów. Jednogłośnie.)

Dziękuję bardzo.

Jednogłośnie nasza komisja podjęła decyzję o niekontynuowaniu prac nad tą petycją i skierowaniu dezyderatu do ministerstwa.

W tej chwili przechodzimy – i ja zwracam uwagę państwa senatorów na to, że to nie jest petycja – do inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany niektórych ustaw w związku z objęciem prawem do zasiłku pogrzebowego nowej grupy uprawnionych.

Bardzo proszę, kto z państwa?

Pani mecenas.

Bardzo proszę.

**GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
BOŻENA LANGNER**

Proszę państwa, to jest inicjatywa ustawodawcza, która powstała w wyniku udzielenia

odpowiedzi... Może inaczej: rzecznik praw obywatelskich skierował do marszałka Senatu 30 lipca 2020 r. pismo, prosząc o rozważenie podjęcia działań zmierzających do zakończenia w obecnej kadencji Sejmu i Senatu procesu legislacyjnego dotyczącego przyjęcia ustawy, której celem jest wsparcie rodziców dziecka martwo narodzonego, którego płci nie da się ustalić.

W poprzedniej kadencji Senat wniósł do Sejmu projekt inicjatywy ustawodawczej przyznającej zasiłek pogrzebowy w przypadku pokrycia kosztów pogrzebu martwo urodzonego dziecka, ale ze względu na dyskontynuację prac legislacyjnych po zakończeniu kadencji, aby powrócić do uregulowania tej sprawy, należy prace rozpocząć na nowo.

A więc projekt, który państwo otrzymaliście, przyznaje prawo do otrzymania zasiłku pogrzebowego osobom, które pokryły koszty pogrzebu dziecka martwo urodzonego, bez względu na czas trwania ciąży, dla którego sporządzono kartę zgonu.

Ja tylko powiem krótko, że zasiłek pogrzebowy jako świadczenie z ubezpieczenia społecznego przysługuje określonej grupie osób, które są wskazane w art. 77 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Czy mogę, Panie Przewodniczący, mówić w sposób ogólny, ale przystępny? Czyli nie powołując się na konkretne...

(Przewodniczący Aleksander Pocij: Bardzo bym prosił...)

A więc...

(Przewodniczący Aleksander Pocij: ...biorąc pod uwagę, że nasze posiedzenie jest transmitowane w internecie i chodzi również o to, żeby nieprawnicy zrozumieli, o czym mówimy.)

Chodzi o to, że osoby należące do tego kręgu, to są, najogólniej mówiąc, członkowie rodziny osoby zmarłej, ale nie tylko. Może też być uprawniony ten, kto pokrył koszty pogrzebu, czyli pracodawca, dom pomocy społecznej, gmina, powiat, osoba prawna kościoła lub związku wyznaniowego.

Aby otrzymać zasiłek pogrzebowy, trzeba więc spełnić 2 przesłanki – należeć do kręgu podmiotów określonych ustawą oraz pokryć koszty pogrzebu.

I w obecnym stanie prawnym, ubiegając się o zasiłek pogrzebowy, należy przedstawić odpis skrócony aktu zgonu albo odpis zupełny

aktu urodzenia dziecka z adnotacją, że urodziło się ono martwe. Zgodnie z ustawą – Prawo o aktach stanu cywilnego, jeśli dziecko urodziło się martwe, sporządza się akt urodzenia z adnotacją, że dziecko urodziło się martwe, wtedy nie sporządza się aktu zgonu. A zgodnie z zasadami rejestracji urodzeń i zgonów zawartymi w ustawie – Prawo o aktach stanu cywilnego decyzja o sporządzeniu aktu stanu cywilnego wymaga określonych danych na temat dziecka, w szczególności jego płci. I to jest właśnie ta bardzo delikatna materia, która dotyczy dziecka utraconego na wczesnym etapie ciąży. W takim przypadku podmiot leczniczy może wystawić kartę martwego urodzenia, jeżeli jest możliwość określenia płci, tzn. jeśli są pewne tkanki. Jeśli nie można ustalić płci dziecka, to akt urodzenia z adnotacją, że dziecko urodziło się martwe, nie może być sporządzony.

I teraz chciałabym przywołać ustawę o cmentarzach i chowaniu zmarłych, która w art. 11 ust. 5a przewiduje w takiej sytuacji, w przypadku dziecka martwo urodzonego, bez względu na czas trwania ciąży, sporządzenie na wniosek osoby uprawnionej karty zgonu w celu pochowania zwłok. Nie jest wówczas wymagana adnotacja urzędu stanu cywilnego o zarejestrowaniu zgonu. A więc istotna jest tutaj ta karta zgonu dopuszczalna już w tym momencie przez prawo. Ta karta zgonu jest wydawana w celu przedstawienia jej administracji cmentarza. I można wówczas zorganizować pogrzeb dziecku. Ale nie wystarczy to do otrzymania zasiłku pogrzebowego, a w tym kierunku zmierza nasz projekt, dołączając tę kategorię osób, które właśnie pokryły koszty pogrzebu takiego dziecka.

Jest jeszcze jedna rzecz, o której chcę wspomnieć. Ponieważ projekt został przygotowywany już pewien czas temu, to wydaje mi się, że gdyby komisja chciała podjąć tę inicjatywę, byłoby wskazane, żeby za datę wejścia w życie projektu przyjąć nie taką, jak jest w tym materiale, czyli 1 czerwca 2021. Bo to jest już właściwie za moment. A ponieważ tutaj znowu są te skutki budżetowe, bo to jest dla tych wszystkich grup, o których wcześniej mówiłam, tak jak przy poprzedniej inicjatywie... Czyli system powszechny, mundurowy i rolnicy. A więc jeśli państwo chcielibyście to rozważyć, to wydaje mi się, że byłoby wskazane, aby datą wejścia w życie był 1 stycznia 2022 r. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY ALEKSANDER POCIEJ

To w zależności od naszej decyzji. Jeżeli będzie ona pozytywna – ja rozumiem, że pani mecenas przygotowała projekt – to oczywiście jest jasne, że weźmiemy ten pani postulat pod uwagę.

Chciałbym zapytać, czy w tym punkcie ktoś z senatorów chciałby zabrać głos.

Jeżeli nie, to – ponieważ nasza komisja w poprzedniej kadencji podjęła taką, a nie inną decyzję – chciałbym, abyśmy potwierdzili tę poprzednią decyzję.

I stawiam wniosek o rozpoczęcie prac nad tą inicjatywą.

Kto z państwa senatorów jest za?

(*Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: 4 senatorów na sali. Jednogłośnie.*)

Kto jest przeciw?

(*Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: Nie ma.*)

Kto się wstrzymał?

(*Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: Wszyscy już zagłosowali.*)

Zamykam głosowanie.

(*Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: 9 senatorów. Jednogłośnie.*)

9 senatorów za.

W związku z tym rozpoczynamy prace nad tą inicjatywą, gdyż komisja jednogłośnie poparła tę inicjatywę.

Ja tylko chciałbym przypomnieć, bo zapomniałem o tym powiedzieć przy jednym z poprzednich punktów, dotyczącym krwiodawców, w przypadku którego zdecydowaliśmy o rozpoczęciu prac, że chciałbym, abyśmy mieli 2 warianty rozwiązania, tak jak to postulowało Ministerstwo Infrastruktury, o ile dobrze pamiętam. I prosiłbym, żebyśmy przekazali taką sugestię do Biura Legislacyjnego.

Dziękuję bardzo.

(*Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: Panie Senatorze, przepraszam bardzo...*)

Tak?

(*Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek:*

Wnosimy projekt inicjatywy ustawodawczej – tak? – do marszałka.)

Tak.

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: Kto będzie reprezentował komisję w dalszych pracach?)

A my już mamy projekt?

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: Tak, jest projekt.)

A, już jest.

(Głos z sali: Projekt jest z datą 1 stycznia 2021.)

No tak. Może ja się nie doczytałem.

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: I to jest to.)

No tak. I tu jest ten projekt.

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: I tylko pani legislator zmieniła datę na styczeń...)

Czyli w związku z tym musimy wyznaczyć przedstawiciela naszej komisji.

Kto z państwa senatorów chciałby się podjąć reprezentowania naszej komisji na dalszym etapie?

Widzę, że zgłasza się pani senator Sekuła.

Czy państwo wyrażają zgodę? Nie ma sprzeciwu.

Dziękuję bardzo.

W związku z tym zamykam posiedzenie naszej komisji.

Zapraszam wszystkich państwa na godzinę 15.00.

Dziękuję bardzo.

(Koniec posiedzenia o godzinie 13 minut 51)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie:

Centrum Informacyjne Senatu, Dział Wydawniczy